

POSUDEK

oponentky na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Anna Radová

Téma práce: Integrace žáka s mentálním postižením do běžné školy

Autorka, Anna Radová, se ve své bakalářské práci rozhodla sledovat možnosti a rizika integrace žáka s mentálním postižením do běžné školní třídy. Ačkoli je v posledních desetiletích o dané problematice vedena kontinuální diskuse, bývá problematika, jak autorka naznačuje, veřejnosti často prezentována v poněkud vágním a jednostranném pojetí. Samotné téma je v souvislosti s měnícími se trendy, co se týče integrace a inkluze žáků se zdravotními a výukovými potížemi, závažné a jeho zpracování prostřednictvím přímého dlouhodobého pozorování je v této odborné oblasti velmi žádoucí a cenné.

Bakalářská práce je členěna do dvou částí – teoretické a empirické. Teoretická část je strukturována do šesti hlavních kapitol. V první z nich autorka definuje příslušnou terminologii a charakterizuje mentální postižení s ohledem na jeho etiologii i diagnostiku. Další kapitoly se již zaměřují na problematiku začlenění žáka s mentálním handicapem do školního prostředí. Autorka postupně tematizuje možnosti a specifika týkající se jeho vzdělávání (kap. 2), přínos i limity integrace mezi intaktní spolužáky jak na straně postiženého žáka (kap. 3), tak i na straně spolužáků (kap. 4). Poslední dvě kapitoly ve stručnosti zmiňují postoje učitelů (kap. 5) a rodičů (kap. 6) s osobní zkušeností s integrací dítěte s mentálním postižením.

Praktická část obsahuje výzkum, v němž se autorka rozhodla analyzovat míru úspěšnosti začlenění žáka s mentálním postižením do běžné školní třídy na druhém stupni ZŠ pomocí dlouhodobého strukturovaného pozorování jeho interakcí se spolužáky a také vzájemné komunikace s osmi učiteli různých předmětů. Vedle samotného pozorování čerpá také z rozhovorů s matkou žáka a s jeho třídní učitelkou, dále ze školních písemných dokumentů a produktů, jež jsou vzhledem k otázce jeho integrace relevantní. Metodologický design tedy odpovídá případové studii, obsahuje však i prvky etnografického přístupu (dlouhodobé zúčastněné pozorování).

Struktura teoretické části předložené práce byla rozvržena vhodně a vyváženě, autorka postupuje systematicky, drží se klíčových témat, která zpracovává s velkou citlivostí. Prokazuje dobrý vhled do sledované problematiky se snahou o nestranný přístup, téma zpracovává s ohledem na jeho vzdělávací a socializační kontext (např. s ohledem na postoje učitelů a spolužáků i vzhledem k věkovým specifikům vrstevnické skupiny). Autorka vychází nejen z české literatury, ale také ze zahraničních výzkumných studií. S informačními zdroji pracuje velmi tvořivě, poukazuje i na mnohá rizika, na něž odborná literatura věnovaná tématu ne vždy dostatečně upozorňuje (např. na integrační rizika vyplývající z nedostatečného porozumění určitým sociálním situacím uvnitř vrstevnické skupiny a ze zájmů odpovídajících spíše věkově mladší populaci). Text práce je velmi dobře formulován.

Stěžejní část práce tvoří výzkum. Autorka vytvořila záznamový arch sestávající z kladných a odmítavých komunikačních prvků, které zachytila ze strany spolužáků a učitelů. Na základě zúčastněného několikaměsíčního pozorování vyhodnocovala jejich výskyt a výsledky analyzovala pomocí indexu polarit interakcí. Touto metodou dospívá k velmi zajímavým a podnětným výsledkům a k novým výzkumným otázkám.

Předložená bakalářská práce rozhodně splňuje všechny předepsané požadavky, autorka prokázala vynikající vhlad do zkoumané problematiky. Cenné jsou získané poznatky, ale i otázky, jež formuluje v diskusní části a v závěru práce. Autorka si je zároveň vědoma limitů zvoleného přístupu. Vzhledem k výše uvedenému nelze navrhnout výsledné hodnocení bakalářské práce jinou známkou než

„výborně“

Mgr. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 13. 5. 2013